

Karolina Purlan, Ewa Gliniewicz

Ogólnopolska konferencja naukowa "Nowa poezja polska wobec tradycji", Olsztyn 16-17 października 2013 roku

Prace Literaturoznawcze 2, 369-371

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA NAUKOWA

Karolina Purłan, Ewa Gliniewicz

Ogólnopolska konferencja naukowa *Nowa poezja polska wobec tradycji*, Olsztyn, 16–17 października 2013 roku

W dniach 16–17 października 2013 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Nowa poezja polska wobec tradycji*. Pomysłodawcą konferencji był Zakład Teorii Literatury przy Instytucie Filologii Polskiej. Dr hab. Sławomir Buryła, prof. UWM, oraz dr Marta Flakowicz-Szczyrba zorganizowali konferencję, która przyciągnęła uwagę nie tylko badaczy literatury, lecz także studentów.

Z powodu dużego zainteresowania udziałem w spotkaniu referentów z całej Polski, wystąpienia zostały podzielone na dwie sekcje, które odbywały się jednocześnie. W konferencji wzięło udział wielu znanych badaczy i znawców literatury spoza Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, między innymi: prof. zw. dr hab. Zofia Zarębianka (UJ), dr hab. prof. nadzw. Tomasz Cieślak (UŁ), dr hab. prof. nadzw. Katarzyna Kuczyńska-Koschany (UAM) oraz dr Jarosław Klejnocki (UW), a także początkujący pracownicy naukowci. Celem wszystkich biorących udział w wydarzeniu prelegentów było ukazanie nowej poezji polskiej w odniesieniu do tradycji. Założenie to zostało zrealizowane w sposób zróżnicowany oraz wyczerpujący i spełniło oczekiwania nawet najbardziej wymagających słuchaczy.

Nie sposób przywołać treści wszystkich referatów, które zostały wygłoszone na konferencji, ale można podjąć próbę zreferowania niektórych z nich. Największym zainteresowaniem cieszyły się wystąpienia poety i teoretyka literatury dra Jarosława Klejnockiego, prof. Zofii Zarębianki, dra Tomasza Cieślaka-Sokołowskiego, prof. Zbigniewa Chojnowskiego, prof. Katarzyny Kuczyńskiej-Koschany i prof. Magdaleny Rabizo-Birek.

Konferencję rozpoczął dr Tomasz Cieślak-Sokołowski wystąpieniem zatytułowanym *Najnowsza poezja polska wobec tradycji awangardowej – wariant Ryszarda Krynickiego, Andrzeja Sosnowskiego i Zenona Fajfera*. Punktem wyjścia referatu było zaznaczenie konieczności rewizji pojęcia awangardy i kategorii tradycji oraz ich rekonceptualizacji. Prelegent odwoływał się do szkicu Marjorie Perloff *21st-Century Modernism: The New poetics*, przybliżając

koncepcję nowej poezji. Referent omówił dualistyczny podział na mainstream i awangardę, zastanawiając się również nad tym, jak miałyby wyglądać współcześnie ta ostatnia. Właściwą częścią wystąpienia było skupienie się na twórczości autorów wymienionych w tytule referatu. Autor zwrócił uwagę, że Andrzej Sosnowski, podobnie jak Marcin Świetlicki oraz Eugeniusz Tkacyszyn-Dycki, nadaje ton najnowszej polskiej poezji. Ciekawym zjawiskiem, na które wskazuje Cieślak-Sokołowski, jest liberatura. Jej przykład stanowi wiersz *Biała plama* Ryszarda Krynickiego, który okazał się po prostu białą stroną oraz tomik *Oka-
leczenie* Zenona Fajfera, stworzony na wzór harmonijki.

Jarosław Klejnocki podjął „próbę autodekonstrukcji” własnej twórczości, co wyróżniało jego wystąpienie spośród innych, równie zajmujących referatów. Za motto swojego wystąpienia prelegent przyjął słowa Umberta Eco, że autor nie powinien interpretować, ale może opowiedzieć jak i dlaczego pisał. Poeta przyznaje, że chce mówić po swojemu, ale odwołuje się do tego, co już napisano. Chce mimo wszystko odnosić się do tradycji, korzysta także z dóbr popkultury. J. Klejnocki tłumaczył podwójne kodowanie, które stosuje w swojej twórczości — zamieszczanie aluzji do trendów wysokich i niskich. Jako poeta ceni sobie intertekstualność, jego poezja wypełniona jest kryptocytatami i kryptocytatami peryfrastycznymi. Często odnosi się do piosenek oraz poetów starych i nowych. Klejnocki przyznaje, że pisze dla dwóch czytelników: jeden przyjmie wiersz bez odkrywania aluzji, drugi będzie czerpał przyjemność z deszyfracji utworów.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się wystąpienie prof. Katarzyny Kuczyńskiej-Koschany *Tyle słów o jednej śmierci. Bruno Jasiński u poetów (dzisiaj)*, poświęcone przedstawieniu śmierci Brunona Jasińskiego w twórczości współczesnych poetów. Referat rozpoczął się dygresją na temat daty zgonu jednego z czołowych polskich futurystów, wokół której było wiele niejasności. Do lat 90. XX wieku dopatrywano się wymiaru symbolicznego jego śmierci. Jednak rok 1992 okazał się przełomowy w tej sprawie dzięki Krzysztofowi Jaworskiemu, któremu zawdzięczamy wyjaśnienie tej zagadki: 17 września 1938 roku to faktyczna data śmierci Jasińskiego. Prof. Kuczyńska-Koschany zwróciła uwagę na to, że odkrycie tajemnicy zgonu autora *Buta w butonierce* nie zaważyło na poetyce mówienia o jego śmierci, ponieważ charakteryzowała się ona wciąż enigmatycznością i oszczędnością w przedstawianiu faktów.

Jednym z przedstawicieli Instytutu Filologii Polskiej UWM w Olsztynie na konferencji był prof. Zbigniew Chojnowski. W swoim referacie zastanawiał się, w jaki sposób w poezji po 2000 roku była ukazywana historia. Odwołał się do twórczości Kazimierza Brakonieckiego, który jest współzałożycielem Wspólnoty Kulturowej „Borussia”, ale przede wszystkim poetą, redaktorem, eseistą i krytykiem literackim. Prof. Chojnowski postawił pytanie, czy poeci w ogóle mogą sięgać do przeszłości. Każde dotknięcie historii jest bowiem jej naruszeniem i przeobrażeniem. Pisanie o wydarzeniach z zamierzonych

lub całkiem świeżych czasów zawsze nosi piętno pewnej interpretacji. Jednak poeci mają obowiązek relacjonowania i utrwalania w pamięci ludzi ich dziejów. Należy ponieść ofiarę ewentualnych przekształceń historii oraz subiektywnego spojrzenia na nią w imię wyższych celów: pozostawienia świadectwa dla potomnych.

Biblijne ślady w wierszach Marcina Świetlickiego próbowała odnaleźć prof. Zofia Zarębianka. Referentka zwróciła uwagę na nieoczywistą religijność poety kojarzonego z buntem, kontrkulturą i „barbarzyństwem”. Świetlicki w wielu utworach kreuje przewrotny obraz Boga, odbierając mu boskie atrybuty, podważając jego wszechmocność. Zdaniem Zarębianki wszystkie te zabiegi mają służyć demystyfikacji Stworzyciela, reinterpretacji prawd wiary, poszukiwaniu nowego sensu. Świetlicki subiektywnie rozumie wiarę, na przemian rozwianą i krystalizującą się, pomagającą odnaleźć siebie. Prelegentka na potwierdzenie postawionych tez przywoływała liczne cytaty z poszczególnych utworów, np. *Burzenie*, *Apokryf*, *Przedpotop*, *Jonasz*, *Gorzko*.

Konferencja *Nowa poezja polska wobec tradycji* spełniła oczekiwania zarówno jej organizatorów, jak i uczestników. Niemal wszystkie wystąpienia prowokowały dyskusje, które rzuciły nowe światło na omawiane zagadnienia. Spotkania miały charakter żywej wymiany poglądów, słuchacze nie pozostawali obojętni na poruszane tematy. Miejmy nadzieję, że konferencja stanie się wydarzeniem cyklicznym ze względu na swoją uniwersalną i stale aktualną problematykę.

Beata Kurządkowska

Ogólnopolska konferencja naukowa *XXI wiek w literaturze*, Olsztyn, 4–5 kwietnia 2014 roku

W dniach 4–5 kwietnia 2014 roku odbyła się w Olsztynie ogólnopolska konferencja naukowa *XXI wiek w literaturze*, zorganizowana przez Zakład Literatury Współczesnej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, oddział w Olsztynie. Naukowe spotkanie uroczyste otworzył prorektor prof. dr hab. Grzegorz Białyński oraz prodziekan Wydziału Humanistycznego, dr hab. Mieczysław Jagłowski, prof. UWM.

Konferencję zainaugurowano promocją pierwszego numeru czasopisma naukowego Instytutu Filologii Polskiej UWM. Prezentacji „Prac Literaturoznawczych” dokonała redaktor naczelna, dr hab. Joanna Chłosta-Zielonka, prof. UWM.